

ทุเรียนลูกผสมพันธุ์จันทบุรี 84-6

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0151

แหล่งที่มาและประวัติ

ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 84-6 หรือหมายเลข 11-241-9 เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่างพันธุ์ก้านยาว x พันธุ์หมอนทอง ภายใต้โครงการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนพันธุ์การค้า ของกรมวิชาการเกษตร ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี 2528-2553 ดังนี้

ศึกษาและผสมข้ามพันธุ์ทุเรียนเพื่อผลิตทุเรียนลูกผสมในอนาคต ซึ่งดำเนินการระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2528 - กันยายน พ.ศ. 2533 ได้ทำการผสมข้ามพันธุ์โดยใช้พันธุ์พ่อพันธุ์แม่ที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 18 สายพันธุ์ เพื่อให้ได้ทุเรียนลูกผสมที่มีคุณภาพดี และมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดและขยายช่วงการผลิต เช่น เป็นพันธุ์ที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่วงต้นฤดู กลางฤดู หรือปลายฤดู (early, moderate or late maturity) ซึ่งมีคุณภาพดี โดยใช้แม่พันธุ์ คือ ชะนี ก้านยาว หมอนทอง กระจุดมทอง อีหนัก ทองย้อยฉัตร และชมพูศรี ผสมด้วยพ่อพันธุ์ต่าง ๆ ได้แก่ ชะนี ก้านยาว หมอนทอง กระจุดมทอง กบพิกุลทอง กบสุวรรณ กบตาขำ พวงมณี อีลืบ กระจุดมทอง นกหีบ กระเทย ชมพูศรี ย่ามะหวาด ฝอยทอง กบหน้าศาล และกบแม่เฒ่า ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี และสวนเกษตรกรจังหวัดจันทบุรี โดยได้ทำการผสมข้ามพันธุ์ทุเรียนแบบสลับพ่อแม่จำนวน 55 คู่ผสม ได้เมล็ดลูกผสมทั้งหมด 17,840 เมล็ด นำไปเพาะ ได้ต้นกล้าลูกผสม 7,634 ต้น หลังจากนั้น ได้นำต้นกล้าลูกผสมมากกว่า 2,743 ต้น ไปปลูกลงแปลงในระยะชิด 3x8 เมตร ส่วนต้นกล้าลูกผสมอีก 333 ต้น ได้ทำการทาบกิ่งบนต้นต่อทุเรียนพันธุ์ชะนีที่ให้ผลผลิตแล้ว โดยได้ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534 ที่แปลงทดลองพืชสวน ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ภายในพื้นที่ของสถานีทดลองยางทุ่งเพล จังหวัดจันทบุรี และศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ต.ตะปอน อ.ขลุง จ.จันทบุรี

ต่อมา ได้มีการประเมินและคัดเลือกทุเรียนลูกผสมชั่วที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2544 โดยใช้ต้นทุเรียนลูกผสมที่ทาบกิ่งบนต้นต่อที่ให้ผลผลิตแล้ว และปลูกลงแปลงเริ่มออกดอกติดผลมากขึ้นจำนวน 193 ต้น จาก 19 คู่ผสมในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 224 ต้น จาก 20 คู่ผสม ในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 326 ต้น จาก 21 คู่ผสม ในปี พ.ศ. 2544 จึงได้ทำการศึกษาและคัดเลือกทุเรียนลูกผสมชั่วที่ 1 ดังกล่าว โดยทำการตรวจสอบคุณภาพของผลทุเรียนลูกผสม เปรียบเทียบกับพันธุ์พ่อแม่อย่างน้อย 774 ผล ในปี พ.ศ. 2542 705 ผล ในปี พ.ศ. 2543 1,089 ผล ในปี พ.ศ. 2544 ตามลำดับ ทั้งลักษณะภายนอก ลักษณะภายใน และลักษณะทางการเกษตร จำนวน 26 ลักษณะ แต่เน้นเฉพาะลักษณะทางคุณภาพที่สำคัญ 5 ลักษณะคือน้ำหนักผล ความหนาเนื้อ เปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผล คุณภาพในการรับประทาน และเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบ รวมทั้งอายุการเก็บเกี่ยว เปอร์เซ็นต์การติดผลและผลผลิต ผลจากการคัดเลือกได้ทุเรียนลูกที่มีคุณภาพดีเด่นตาม

หลักเกณฑ์ที่กำหนด เป็นเวลาติดต่อกันอย่างน้อย 2-3 ปี และได้เปรียบเทียบกับพันธุ์การค้าในปัจจุบัน ทำให้ได้สายพันธุ์ทุเรียนลูกผสม ซึ่งมีแนวโน้มที่จะใช้เป็นพันธุ์แนะนำต่อไป 3 สายพันธุ์แรกคือทุเรียนลูกผสม ICN x M 5-1-1 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ชะนี กับพันธุ์พ่อหมอนทอง, ICN 7-5-2-2 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ชะนี กับพ่อพวงมณี และ 10-251-8 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ก้านยาว กับพ่อชะนี

ต่อมาได้ประเมินและคัดเลือกทุเรียนลูกผสมชั่วที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2553 ได้สายพันธุ์ลูกผสมซึ่งมีคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์อีก 3 สายพันธุ์ เพื่อเสนอเป็นพันธุ์แนะนำต่อไป ได้แก่ สายพันธุ์ 11-341-1 , 12-21-1 และ 11-241-9

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน วงศ์ Bombacaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ *Durio zibethinus* Murray

ต้น ลำต้นทรงพุ่มรูปกรวย พุ่มทึบ มีกิ่งแตกถี่ กิ่งแผ่อกเกือบขนานกับดิน ต้นสูงประมาณ 15 เมตร

ใบ มีขนาดยาวและใหญ่ รูปทรงยาวเรียว (linear-oblong) ปลายใบเรียวแหลม และยาว (candate-acuminate) ขอบใบเรียบ ความกว้างเฉลี่ย 4.81 เซนติเมตร ความยาวเฉลี่ย 15.17 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก เกิดตามกิ่งแขนงใหญ่เป็นช่อดอกแบบช่อเชิงหลั่น (corymb) ประกอบด้วย ดอกย่อย ตั้งแต่ 1-30 ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกสีขาวอมเหลือง มี 5 กลีบ เกสรตัวผู้ติดเป็นแผง (lobe) มี 5 แผง อยู่ตรงข้ามกับกลีบดอก แต่ละแผงมีก้านชูอับเรณู และอับเรณูอย่างละ 4-18 อัน รังไข่อยู่เหนือส่วนต่าง ๆ ของดอก (superior) มี 5 ห้อง ขนาดรังไข่ 0.50-0.70 เซนติเมตร

ผล ขนาดผลปานกลาง น้ำหนักผลอยู่ระหว่าง 1.92-3.53 กิโลกรัม มีก้านผลยาว 7.63 เซนติเมตร ทรงผลค่อนข้างกลมรูปไข่ (ovate) พูไม่นูนเด่นชัด ร่องพูไม่ลึก หนาม ถี่ แหลม คม ตรง (pointed) เนื้อหนา สีเหลือง (Y 11B) รสชาติดี หวานมัน เนื้อละเอียด เหนียว กลิ่นปานกลาง

เมล็ด เมล็ดยาวรี สีน้ำตาล มีความกว้าง 3.36 เซนติเมตร ยาว 4.79 เซนติเมตร

ลักษณะทางการเกษตร

1. เนื้อหนายู่ระหว่าง 1.29-1.62 เซนติเมตร เฉลี่ย 1.45 เซนติเมตร รสชาติดี เนื้อแห้ง เส้นใยน้อย เปอร์เซ็นต์เมล็ดลึบอยู่ระหว่าง 3.70-51.78 เปอร์เซ็นต์ เฉลี่ย 21.63 เปอร์เซ็นต์

2. ต้นอายุประมาณ 15 ปี สมบูรณ์ดี มีเปอร์เซ็นต์การติดผลอยู่ระหว่าง 5.31-11.22 เปอร์เซ็นต์ หรือเฉลี่ยอยู่ที่ 8.27 เปอร์เซ็นต์ (เฉลี่ย 5 ปี)

3. อายุเก็บเกี่ยวปานกลาง 112-118 วัน หลังดอกบาน หรือเฉลี่ยอยู่ที่ 115 วัน (เฉลี่ย 5 ปี)

ลักษณะเด่น

1. อายุเก็บเกี่ยวปานกลางระหว่าง 112-118 วัน หลังดอกบาน หรือเฉลี่ยอยู่ที่ 115 วัน (เฉลี่ย 5 ปี) โดยดอกบานช่วงปลายเดือนมกราคม และเก็บเกี่ยวได้ช่วงปลายเดือนพฤษภาคม
2. เปอร์เซ็นต์การติดผลอยู่ระหว่าง 5.31-11.22 เปอร์เซ็นต์ เมื่อ 4 สัปดาห์หลังดอกบาน หรือเฉลี่ยอยู่ที่ 8.27 เปอร์เซ็นต์ (เฉลี่ย 5 ปี)
3. มีคุณภาพดีตามมาตรฐานคุณภาพทุเรียนของประเทศไทยพ.ศ. 2541 โดยลักษณะภายนอก มีพุ่มสมบูรณ์ เป็นลูกผสมแม่พันธุ์ก้านยาวกับพ่อพันธุ์หอมทอง มีลักษณะรูปทรงผลกลมรี ก้านผลยาว 7.63 เซนติเมตร น้ำหนักผล 2.90 กิโลกรัม ความหนาเปลือก 1.73 เซนติเมตร ความหนาเนื้อ 1.45 เซนติเมตร เปอร์เซ็นต์น้ำหนักเนื้อต่อน้ำหนักผลเท่ากับ 31.38 เปอร์เซ็นต์ เปอร์เซ็นต์เมล็ดดิบ 21.63 เปอร์เซ็นต์ อายุเก็บเกี่ยว 115 วัน ลักษณะดีเด่น เนื้อเหลือง (Y 11B) รสชาติหวานมันมาก เนื้อละเอียด เหนียว กลิ่นปานกลาง

พื้นที่แนะนำ

เขตปลูกทุเรียนภาคตะวันออก เช่น จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง หรือภาคอื่นๆ ที่มีสภาพภูมิอากาศใกล้เคียงกับภาคตะวันออก

ข้อควรระวังหรือข้อจำกัด

ให้ระวังโรครากเน่าในทุเรียนด้วย

การตั้งชื่อพันธุ์

เนื่องจากทุเรียนลูกผสมสายพันธุ์ 11-241-9 นี้ได้ดำเนินการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี และสืบเนื่องจากในปี พ.ศ. 2554 เป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองในวโรกาส มหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา ที่ประชุมคณะกรรมการปรับปรุงพันธุ์พืชสถาบันวิจัยพืชสวน ครั้งที่ 2/2555 จึงเห็นชอบให้ตั้งชื่อว่า “ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 84 - 6”

ภาพแสดงลักษณะต้น ใบ และผลของทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 84-6

ภาพลักษณะผลและเนื้อของทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 84-6